

PRÒLEG

La nit abans de viatjar a Londres, en Richard Mayhew no es divertia gaire.

El vespre havia començat amb bon peu: havia trobat agradable llegir les targetes de comiat i rebre les abraçades d'unes quantes noies joves i prou atractives que coneixia; li havien agradat els advertiments sobre els mals i els perills de la gran ciutat, i el paraigua blanc amb el mapa del Metro de Londres que li havien comprat entre tots els companys; i també havia gaudit les primeres pintes de cervesa. Més tard, però, havia començat a trobar que com més bevia menys es divertia, i ara seia a la vorera davant el pub, en un poblet escocès, tremolant i sospesant els pros i contres de vomitar o no vomitar, i no s'ho passava gens bé.

A l'interior del pub, els amics d'en Richard seguien celebrant la seva pròxima partida amb un entusiasme que, en la seva opinió, començava a adquirir un punt sinistre. Assegut a la vorera, s'aferjava ben fort al paraigua tancat i es preguntava si traslladar-se al sud, a Londres, realment era bona idea.

—Vigili —va aconsellar-li una veu vella i fràgil—. El faran fora d'aquí abans no tingui temps de badar la boca per dir res. O potser el detindran, tampoc no m'estranyaria gens. —El miraven dos ulls espavilats encastats en un rostre nassut i llardós—. Es troba bé?

—Sí, gràcies —va respondre en Richard.

Era un jove amb cara de nen, els cabells castanys i lleugerament rinxolats i uns ulls grossos de color avellana. Sempre anava descabellat, com si s'acabés de llevar, i aquesta característica el feia més

atractiu per al sexe oposat del que ell podria arribar mai a entendre o creure.

El rostre brut va fer una expressió més amable.

—Tingui, pobre home —va dir la dona, i li va plantar una moneda de cinquanta penics a la mà—. I doncs? Quant de temps fa, que viu al carrer?

—No soc un rodamon —va explicar en Richard, avergonyit, mentre intentava tornar la moneda a l'anciana—. Quedi's els diners, si us plau. Estic perfectament. Només he sortit a prendre l'aire una estona. Demà me'n vaig a Londres.

La dona el va mirar de fit a fit, amb desconfiança, però, en acabat, va tornar a agafar els cinquanta penics i els va fer desaparèixer sota el garbuix d'abric i xals amb què anava embolicada.

—Jo he estat a Londres —va confessar-li—. M'hi vaig casar, però em va tocar una poma corcada. La mare sempre em deia que no em casés amb algú de fora, però jo era jove i bonica, tot i que avui ningú no ho diria, i vaig fer cas del que el cor em deia.

—Segur que sí —va dir en Richard, avergonyit. A poc a poc, li anava passant la convicció que estava a punt de vomitar.

—La vaig espifiar ben espifiada i ara visc al carrer, o sigui que sé com és —va explicar la vella—. Per això m'ha semblat que vostè també hi vivia. Què hi va a fer, a Londres?

—Hi he trobat una feina —va respondre en Richard, tot orgullós.

—Fent què? —va preguntar la dona.

—Doncs... Finances.

—Jo era ballarina —va dir l'anciana, i va fer quatre passes de ball maldestres per la vorera mentre taral·lejava una melodia desentonada. Passat un moment, va començar a trontollar com una baldufa a punt de tombar-se, va deixar de dansar i va mirar en Richard—. Ensenyi'm la mà i li llegiré la bona fortuna.

En Richard va obeir. La dona li va agafar la mà amb els dits arrugats, la va subjectar amb fermesa i va parpellejar unes quantes vegades, com un mussol que s'acabés de cruspitar un ratolí que se li començava a posar malament.

—Té un llarg camí per davant... —va vaticinar, desconcertada.

—Vaig a Londres —va recordar-li en Richard.

—No només a Londres... —La vella va callar un moment—. Almenys no a cap Londres que jo conegui. —Començava a ploure—. Em sap greu. Tot comença amb unes portes.

—Unes portes, diu?

La dona va assentir. La pluja es tornava més intensa i repicava a les teulades i a l'asfalt de la carretera.

—Si jo fos vostè, aniria amb compte amb les portes.

En Richard es va aixecar, una mica de cantó.

—Entesos —va respondre, perquè no tenia gaire clar com havia de reaccionar a una informació d'aquella mena—. Ho faré, gràcies.

La porta del pub es va obrir i la llum i el soroll de dins van vessar al carrer.

—Richard? Et trobes bé?

—Sí, estic molt bé. Torno de seguida. —L'anciana ja ranquejava carrer avall, tota molla sota el xàfec inclement. En Richard va pensar que havia de fer alguna cosa per ella, tot i que no li podia donar diners. Es va afanyar a seguir-la pel carrer estret mentre la pluja gelada li xopava la cara i els cabells—. Tingui, senyora.

Va grapejar el mànec del paraigua, intentant trobar el botó per obrir-lo. Finalment, el mecanisme va fer clic i del paraigua va brotar un enorme mapa blanc de la xarxa de metro de Londres amb cada línia d'un color diferent i totes les parades marcades amb el nom.

L'anciana va agafar el paraigua, encantada, i l'hi va agrair amb un somriure.

—Té bon cor —va lloar-lo—. De vegades, amb un bon cor n'hi ha prou per mantenir-te sa i estalvi allà on vagis —va sentenciar, però de seguida va negar amb el cap—. Ara bé, normalment, no és el cas.

La dona va subjectar el paraigua ben fort perquè una ratxa de vent amenaçava d'arrabassar-l'hi o de capgirar-lo. El va agafar amb totes dues mans, es va inclinar fins que gairebé va quedar mirant a terra per protegir-se de la pluja i el vent, i es va perdre en la nit,

convertida en una bola blanca embolicada amb els noms de les parades del Metro de Londres: Earl's Court, Marble Arch, Blackfriars, White City, Victoria, Angel, Oxford Circus...

Mig trompa, en Richard es va trobar preguntant-se si a Oxford Circus hi havia un circ de debò: un circ autèntic amb pallassos, dones boniques i bèsties perilloses. La porta del pub es va tornar a obrir i va escopir un esclat de soroll, com si acabessin d'apujar al màxim el volum de la música del local.

—Richard, tros de malparit, és la teva festa i te l'estàs perdent, hòstia!

Va tornar a entrar al pub. Tot plegat havia estat tan estrany que li havien passat les ganes de vomitar.

—Sembles una rata ofegada —va comentar algú.

—No n'has vista mai cap —va replicar en Richard.

Algú altre li va atansar un got gros de whisky.

—Té, empassa't això per escalfar-te el cos. A Londres no podràs trobar un whisky escocès com Déu mana, saps?

—Segur que sí —va sospirar en Richard. L'aigua de la pluja li degotava dels cabells i li queia a la beguda—. A Londres hi ha de tot.

Dit això, es va empassar el whisky d'un glop, i algú el va convidar a un altre, i la nit es va tornar borrosa i es va fragmentar en mil bocins. Més tard, només en recordaria la sensació que abandonava un indret petit i assenyat, un lloc que tenia sentit, per traslladar-se a un altre d'enorme i vell que no tenia ni cap ni peus; i que havia vomitat durant una eternitat en una claveguera plena a vessar d'aigua de pluja, ben entrada la matinada; i una forma blanca marcada amb símbols de colors estranys, com un escarabat petit i rodó, que s'allunyava d'ell sota el xàfec.

L'endemà al matí, en Richard va pujar al tren de Londres per fer el trajecte de sis hores en direcció al sud que l'havia de dur als estranys arcs i capitells gòtics de l'estació de Saint Pancras. La seva mare li va donar un pastisset de nous que li havia preparat per al viatge i un termos ple de te, i en Richard Mayhew va viatjar a Londres fet una autèntica merda.